

İNDEKSLER

Boy ve ağırlığın ilişkilendirildiği ve bazı sınıflandırılmaların yapıldığı bir çok indeks vardır.

Bunlar içinde birkaç tanesi vardır ki oldukça önemlidir ve kullanılmaktadır.

BRUGSCH İNDEKSİ

Boy uzunluğu belirli kategorilere ayrılmış ve bazı sabit sayıların çıkarılmasıyla ideal ağırlığın bulunmasına çalışılmıştır.

X-165 boyunda olanlar için, $Boy-100=$ ideal ağırlık

166-175 boyunda olanlar için, $Boy-105=$ ideal ağırlık

176-x boyunda olanlar için, $Boy-110=$ ideal ağırlık

ROHRER İNDEKSİ

Boy uzunluğu ile ağırlığın ilişkilendirildiği diğer bir indeks ise Rohrer İndeksidir.

$$\text{Rohrer İndeksi} = \text{Ağırlık} / \text{Boy}^3$$

LORENT YAPI İNDEKSİ

Boy, ağırlık ve karın deri kıvrımının kullanıldığı bir indekstir.

$$\text{Boy-Ağırlık} - (\text{boy} - 150) \times 25 - \text{karın deri kıvrımı kalınlığı} - 100$$

İdeal = 100

Zayıf = 100 den az

Şişman = 100 den fazla

QUETELET İNDEKSİ

Ağırlık/Boy x 100

KAUP İNDEKSİ

Sadece erişkinlerde kullanılmak üzere geliştirilmiş bir indekstir.

BKİ= Ağırlık(kg)/Boy(m)²

X-20 = Zayıf

20-25 = Sağlıklı

25-30 = Hafif Şişman

30-X = Şişman

PONDERAL İNDEKSİ

Somatotipler belirlenirken ektomorfinin hesaplanmasında kullanılmaktadır.

Ponderal İndeks = $\text{Boy}^3 / \text{Ağırlık}$

ACROMİ-ILIACUS İNDEKSİ

$(\text{Biliac genişlik} \times 100) / \text{Biacromial genişlik}$

X- 69.9   Omuz genişliği fazla

70-74.9   Genişlikler aynı

75-x   Kalça genişliği fazla

MARTINE İNDEKSİ

Boy/Göğüs genişliği

X- 5.5	Geniş ve kuvvetli üst yapı
5.6-6	Normal üst yapı
6.1-x	Dar üst yapı

BACAK İNDEKSİ

Boy uzunluğuna göre bacak uzunluğunu açıklayan bir indekstir. Alttaraf uzunluğu boyun kadar olduğunda normal olarak kabul edilir. Bu indeks beyazlarda sarılardan daha yüksektir.

$(100 \times \text{Bacak Uzunluğu})/\text{Boy}$

% x-54.9 kısa alttaraf

% 55-56.9 normal alttaraf

% 57-x uzun alttaraf

BIACROMIAL İNDEKS

$(100 \times \text{Biacromial genişlik})/\text{Boy}$

% 22-23 Normal

GÖĞÜS KAFESİ İNDEKSİ

$(100 \times \text{Göğüs genişliği})/\text{Göğüs derinliği}$

KALÇA İNDEKSİ

$(100 \times \text{Biiliac genişlik})/\text{Boy}$

X-15.9 Dar kalça

16-17.9 Orta

18-x Geniş kalça

UYLUK İNDEKSİ

(100 x Uyluk uzunluğu)/Boy

X-21.9 Kısa uyluk

22-23.9 Normal uyluk

24-x Uzun uyluk

GÖĞÜS ÇEVRESİ İNDEKSİ

(100 x Göğüs çevresi)/Boy

X-51 Dar göğüs

51.1-55.9 Orta

56-x Geniş göğüs

Z-Skorunun Hesaplanması

Antropometrik değerlendirme çalışmalarının yapıldığı toplumlardan elde edilen değerler çeşitli skalalarda ifade edilirler. Bu skalalar Z-skoru değerleri, persentillerdir. Bu skalalarla değerlendirmeler yapılırken kesim noktaları (cut off point) belirlenir. Örneęin ortanca -2 standart sapma (SD)'nin altı, 3. yüzdeliğin altı gelişme geriliği veya malnutrisyon olarak kabul edilir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), bu nedenle özellikle malnutrisyon durumlarında hastalığın ağırlık derecesi de belirlenerek tanı konulabilmesi için SD birimine dayalı referans eğrilerinin kullanılmasının daha uygun olacağını ileri sürmektedir (Cole 1992),

Z-Skoru beslenme durumunu belirlemek amacıyla yapılan taramalarda kullanılmaktadır. Z-skorunun, -2 SD ile +2 SD arasında bir değer alması beklenir. Bu sınırların dışındaki değerler uç birimleri ve anormallikleri ifade edebilir.

Ortalama Z-skor değeri 0'dır. Büyümesi 50. persentil düzeyinde olan bireylerde 0 civarında olan Z-skoru değerleri gözlemlenir.

$$Z = \frac{((X / M)^{xL}) - 1}{LS}, L \neq 0$$

$$Z = \ln(X / M) / S, L = 0$$

Burada Z: hesaplanan Z-skoru değerini, X, ölçülen çocuğun Z-skoru değeri, M median, L çarpıklık katsayısının ve S ise varyasyon - değişim katsayısının ifade etmektedir.

Z-skorun -1.881, -1.645, -1.282, -0.674, 0, 0.674, 1.036, 1.282, 1.645, ve 1.881 değerleri 3., 5., 10., 25., 50., 75., 85., 90., 95., ve 97. yüzdelerine karşılık gelmektedir.